

Партико Н. В.

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та прикладної психології
Національного університету «Львівська політехніка»
ORCID: 0000-0002-2904-2760*

Цао Юй

*здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 053 Психологія
Національного університету «Львівська політехніка»
ORCID: 0009-0008-9305-4361*

ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ (PROJECT-BASED LEARNING) ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ТА САМОСТІЙНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

PROJECT-BASED LEARNING AS A TOOL FOR DEVELOPING CREATIVITY AND AUTONOMY OF FUTURE SPECIALISTS

Стаття присвячена теоретичному обґрунтуванню потенціал проектних технологій як інструменту формування креативності та самостійності здобувачів вищої освіти в процесі їх фахової підготовки. Методологічну основу становлять компетентнісний, діяльнісний і конструктивістський підходи в поєднанні з ідеями теорії творчості та саморегульованого навчання. Використано аналіз, синтез, порівняння й систематизацію наукових джерел, змістовно-структурний аналіз моделей проектного навчання, узагальнення результатів сучасних теоретичних та практико-орієнтованих досліджень, а також критичний огляд чинників, що впливають на ефективність проектної діяльності у вищій школі. Результати дослідження. Уточнено зміст поняття «проектні технології» як форми організації навчання, що поєднує інтелектуальну й практичну активність здобувачів, базується на їхній внутрішній мотивації та націлена на створення значущого освітнього продукту. Показано, що проектне навчання сприяє розвитку креативного мислення, здатності до самостійного планування й реалізації діяльності, формуванню інформаційної, комунікативної та соціальної компетентностей. Систематизовано основні механізми впливу проектної діяльності на професійну компетентність (структура проекту, дослідницькі дії, планування, командна взаємодія, рефлексія) та виокремлено групи чинників ефективності: педагогічні, методичні, мотиваційні, організаційні, матеріально-технічні й психологічні. Висновки. Зроблено висновок, що проектні технології за умови їх цілісного методичного забезпечення й відповідного освітнього середовища можуть відігравати ключову роль у модернізації професійної підготовки, посилюючи практичну спрямованість навчання та сприяючи становленню творчої, відповідальної й автономної особистості майбутнього фахівця. Перспективними видаються емпіричні дослідження, спрямовані на вимірювання динаміки креативності та самостійності здобувачів у різних галузях підготовки за умов систематичного застосування проектних технологій.

Ключові слова: проектні технології, проектне навчання, вища освіта, креативність, самостійність, професійна компетентність, майбутні фахівці, проектна діяльність, інноваційні освітні технології, командна взаємодія.

The article offers a theoretical justification of the potential of project-based technologies as a means of developing creativity and autonomy among future specialists in the context of contemporary transformations in higher education. The methodological framework is grounded in competence-based, activity-oriented, and constructivist approaches combined with the principles of creativity theory and self-regulated learning. The study employs analysis, synthesis, comparison, and systematization of scholarly sources; content-structural analysis of project-based learning models; generalization of current theoretical and practice-oriented research results; and a critical review of the factors influencing the effectiveness of project-based activities in higher education. Results. The study clarifies the concept of project-based technologies as a form of instructional design that integrates intellectual and practical activities, relies on learners' intrinsic motivation, and focuses on the creation of meaningful educational products. It is demonstrated that project-based learning fosters the development of creative thinking, the ability to independently plan and implement tasks, and the growth of informational, communicative, and social competences. The key mechanisms through which project work influences professional competence—project structure, inquiry and research activities, planning, teamwork, and reflection—are systematized, and the main groups of effectiveness factors are identified: pedagogical, methodological, motivational, organizational, material-technical, and psychological. Conclusions. The findings suggest that project-based technologies, when supported by comprehensive methodological design and an appropriate educational environment, can play a decisive role in modernizing professional training. They enhance the practical orientation of learning and contribute to the development of a creative, responsible, and autonomous future professional. Promising directions for further research include empirical studies aimed at assessing the dynamics of students' creativity and autonomy across different fields of training under the systematic use of project-based technologies.

Key words: project-based technologies, project-based learning, higher education, creativity, autonomy, professional competence, future specialists, project activity, innovative educational technologies, teamwork.

Постановка проблеми. Сфера вищої освіти нині зазнає суттєвих змін, що пов'язані з необхідністю готувати фахівця, здатного діяти в умовах непередбачуваності, творчо вирішувати проблеми й брати на себе відповідальність за ухвалені рішення. Динаміка цифрового середовища, швидка зміна професійних стандартів та зростання ваги міждисциплінарних форм взаємодії зумовлюють потребу в таких підходах до навчання, які поєднують фундаментальну підготовку з практичними завданнями, а також розвивають свободу мислення й уміння працювати самостійно.

У цьому контексті проєктні технології постають як один із найбільш дієвих способів розвитку креативності та самостійності. Робота над проєктом дає можливість студентам перевірити знання на реальних прикладах, випробувати власні ідеї, побачити результати своїх рішень і навчитися взаємодіяти в команді. Такий формат сприяє одночасному розвитку критичного мислення, навичок дослідження, комунікації та здатності самостійно організовувати освітню діяльність. Попри значну увагу до цього підходу, досі актуальним залишається питання теоретичного осмислення його можливостей у підготовці фахівців різних спеціальностей та розуміння чинників, які визначають ефективність проєктного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний стан професійної підготовки майбутніх фахівців описується у працях як українських, так і зарубіжних авторів як перехід від орієнтації на відтворення знань до формування компетентностей, здатності до саморегуляції та творчого реагування на зміни. В. Maksymchuk, A. Nerubasska, K. Palshkov (2020) підкреслюють, що динаміка сучасного суспільства вимагає від людини розвиненої креативності й гнучкості мислення [21, с. 275–292]. У цьому контексті О.Самойленко, О. Міршук, Ю.Силенко (2023) розглядають професійно-педагогічну підготовку як відкриту систему, де зростає роль активних технологій навчання [12, с. 83–89]. У подальшій праці, Y. Sylenko (2024) експериментально показує, що індивідуалізація самостійної роботи майбутніх учителів, зокрема через проєктні завдання, сприяє розвитку автономності та відповідальності за результати навчання [23, с. 68–76]. А ось І. Брюховецька, Г.Захарова, Ю. Силенко (2025) пов'язують ефективність професійної підготовки в умовах цифрової трансформації з поєднанням різних педагогічних технологій, серед яких важливе місце посідає проєктна діяльність [1, с. 332–350].

Проєктне навчання дедалі частіше інтерпретується як чинник зміни освітньої парадигми. Так, Т. Григоренко, О. Семенов (2025) обґрунтовують перехід від «контентного» підходу до компетентнісного саме через системне впровадження проєктних завдань у закладі вищої освіти [5, с. 5–12]. Л. Гапон-Байда (2024) показує, що формування проєктної компетентності майбутніх фахівців творчих спеціальностей пов'язане з поетапною організацією проєктної діяльності, яка інтегрує

теоретичні знання й творчу практику [4]. Т. Штайнер, А. Лісогор та ін. (2025) доводять, що участь студентів-дизайнерів у мультимедійних проєктах сприяє розвитку креативного мислення та візуальної грамотності [14, с. 163–167]. В. Дроздова, О. Рогольська, К. Рудніцька (2021) аналізують можливості проєктних технологій у дистанційному навчанні й показують, що проєкти підтримують активність і мотивацію студентів за умови чіткої організації консультативного супроводу [6, с. 127–132]. С. Толочко (2023) розглядає проєктну діяльність у ряду інноваційних освітніх технологій та акцентує, що результативність цього підходу залежить від методичної готовності викладача та якості рефлексії [13, с. 710–725].

Міжнародні дослідження підтверджують системний позитивний ефект проєктного навчання для результатів та якості навчального досвіду. P.Guo, N. Saab, L. Post, W. Admiraal (2020) узагальнюють результати застосування project-based learning у вищій освіті й виділяють покращення академічних досягнень, професійних умінь і залученості здобувачів [17]. L. Zhang, Y. Ma (2023) у метааналітичному дослідженні показують, що проєктне навчання загалом має вищу ефективність порівняно з традиційними підходами, хоча сила ефекту залежить від предметної галузі й умов реалізації [25]. S. Chen, C. Lai, Y. Lai, Y. Su (2022) фіксують, що впровадження проєктних завдань сприяє розвитку творчого мислення студентів [16, с. 232–250]. S. Ummah, A. Inam, R. Azmi (2019) демонструють, що створення навчальних маніпулятивів у межах проєктів підсилює креативність та варіативність рішень [24, с. 93–102]. M. Maros, M. Korenkova, M. Fila, M. Levicky, M. Schoberova (2023) на матеріалі словацького досвіду підтверджують ефективність проєктного підходу для підвищення успішності та задоволеності студентів навчанням [22, с. 4147–4155]. M. Almulla (2020) показує, що застосування project-based learning підвищує залученість і відповідальність студентів за власне навчання [15].

Окремий напрям становлять роботи, присвячені поглибленню змісту проєктних технологій та аналізу труднощів їх реалізації. S. Lim, R. Jawaw, J. Jaidin, R. Roslan (2023) демонструють можливості проєктного навчання у вивченні історії, пов'язані з розвитком умінь працювати з джерелами та інтерпретувати події [20, с. 67–75]. W. Huang, X. Li, J. Shang (2023) у систематичному огляді gamified project-based learning підкреслюють, що у поєднанні з ігровими методиками із проєктами посилює мотивацію й розвиток навичок співпраці [18]. В. Hussein (2021) аналізує труднощі колаборації в студентських проєктах і вказує на необхідність спеціальної організації командної роботи, чіткого розподілу ролей і підтримки з боку викладача [19].

Узагальнення наведених досліджень дає підстави стверджувати, що проєктні технології розглядаються як дієвий засіб розвитку креативності, самостійності й відповідальності майбутніх фахівців, а також як інструмент оновлення парадигми вищої освіти.

Мета статті – теоретично обґрунтувати потенціал проєктних технологій як інструменту формування креативності та самостійності здобувачів вищої освіти в процесі їх фахової підготовки. **Цілями статті** визначено: 1) проаналізувати сутність проєктних технологій у контексті сучасної педагогічної парадигми; 2) розкрити особливості впливу проєктного навчання на розвиток креативності, самостійності та пов'язаних із ними компонентів професійної компетентності; 3) визначити чинники, що забезпечують ефективність упровадження проєктних технологій у процес професійної підготовки; 4) сформулювати висновки щодо можливостей і педагогічних умов оптимального використання цього підходу у закладах вищої освіти. **Методологічну базу дослідження** становлять компетентнісний, діяльнісний та конструктивістський підходи, які дають змогу розглядати проєктне навчання як форму організації освітнього процесу, що інтегрує дослідницьку, творчу й практичну діяльність здобувачів. Також використано положення теорії творчості, концепції саморегульованого навчання та ідей розвитку автономності студента у процесі професійної підготовки. **Методи дослідження:** аналіз, синтез, порівняння та систематизація наукових джерел; змістовно-структурний аналіз моделей і форм проєктного навчання; узагальнення результатів сучасних теоретичних і практико-орієнтованих досліджень; критичний огляд актуальних тенденцій упровадження проєктного навчання у вищій школі та визначення педагогічних умов, що впливають на результативність цього підходу.

Виклад основного матеріалу. У сучасній педагогічній науці проєктні технології розглядаються як особливий тип організації навчання, що поєднує інтелектуальну й практичну діяльність здобувачів освіти та орієнтований на створення нового для них освітнього продукту. Г.Ісаєва підкреслює, що проєктування є «мисленнєвим конструюванням та практичною реалізацією того, чого ще немає, але може бути», де взаємодіють два провідні чинники – мислення і діяльність [8, с. 5]. Такий підхід узгоджується з *діяльнісною парадигмою*, у межах якої знання набувають цінності через їх застосування в реальних або наближених до реальних ситуаціях.

Структурна логіка проєктної діяльності, за Л.Ковальчук, вибудовується як послідовність етапів: мотивація – пошук – дослідження – практичне використання – оцінювання власної діяльності [10, с. 3]. Авторка наголошує, що навчальні проєкти можуть мати дослідницький, творчий, ігровий, інформаційний характер, а їх реалізація передбачає використання комплексу дослідницьких, пошукових і творчих методів. Важливою ознакою, на її думку, є тенденція до інтеграції змісту різних дисциплін, що відповідає сучасній міждисциплінарній логіці побудови освітніх програм.

У дослідженнях В. Дроздової, О. Рогульської, К. Рудніцької проєктна технологія розглядається як така, що ґрунтується на високій внутрішній мотива-

ції та пізнавальному інтересі студентів. Авторки підкреслюють, що мета проєктного навчання полягає в розвитку уміння логічно мислити, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, приймати самостійні рішення, залучаючи знання з різних галузей, а також у формуванні здатності прогнозувати результати власної діяльності [6, с. 129]. При цьому проєктна робота сприяє розв'язанню когнітивних, організаційних, креативних і комунікативних завдань, що безпосередньо корелює з ключовими компетентностями здобувачів вищої освіти.

У *межах особистісно орієнтованої парадигми* проєктні технології трактуються як спосіб організації самостійної діяльності учнів і студентів, що передбачає рефлексивну, пошукову, дослідницьку й презентаційну активність. Н. Вовк, І. Вікторенко, І. Федь розкривають проєктне навчання як персоналізовану технологію, яка інтегрує проблемний підхід та групові методи, орієнтуючись на внутрішні потреби та інтереси здобувачів [2, с. 113]. О. Ільїна визначає навчальний проєкт як спільну навчально-пізнавальну, творчу чи ігрову діяльність, що має спільну мету, узгоджені способи дії й орієнтується на отримання загального результату [7, с. 64]. Таким чином, проєктні технології концептуально узгоджуються з конструктивістськими уявленнями про навчання як спільне конструювання смислів у взаємодії.

З *позицій суб'єктно-діялісного підходу* особливої ваги набуває переживання змісту навчання як особистісно значущого. О. Коберник, С. Ящук інтерпретують проєктну технологію як практику особистісно орієнтованого навчання в процесі конкретної праці учня, що базується на його вільному виборі й усвідомленні корисності знань. На цій основі формується позиція здобувача: «усе, що я пізнаю, я знаю, для чого це мені треба і де можу ці знання застосувати» [9, с. 85]. Це прямо відповідає сучасному розумінню навчання як усвідомленої самостійної діяльності, де студент виступає активним суб'єктом освітнього процесу.

Важливою складовою сутності проєктних технологій є діяльність викладача, який переходить від ролі транслятора знань до ролі проєктувальника освітніх ситуацій. Г. Романова розглядає проєктування навчальних технологій як діяльність педагога, спрямовану на обґрунтування цільової ідеї, розробку та реалізацію дидактичного проєкту як інноваційної моделі навчального процесу [11, с. 13]. О.Ільїна деталізує, що в проєктній діяльності педагог послідовно виконує ролі проєктувальника, фасилітатора-консультанта та координатора, підтримуючи пошукову активність студентів, створюючи атмосферу довіри й заохочуючи до висловлення власних думок [7, с. 65].

Разом із тим, сучасна педагогічна парадигма акцентує й на варіативності реалізації проєктних технологій. О. Войтович, І. Войтович, В. Білецький вводять поняття стилю проєктування навчальних технологій, який пов'язують із сукупністю операцій, зумовлених особистісними характеристиками педа-

гога. Автори виокремлюють кілька стилів («конструктивіст», «діяч», «концептуаліст», «гуманіст») і звертають увагу на типові труднощі впровадження проєктної технології: недостатній рівень теоретичної та практичної підготовки, неясність цілей для виконавців, низьку мотивацію, обмеженість матеріально-технічних ресурсів [3, с. 23]. Це дозволяє розглядати проєктні технології не як універсальний «рецепт», а як гнучкий інструмент, ефективність якого залежить від методичної культури педагога та характеристик освітнього середовища.

Узагальнюючи наведені підходи, *проєктні технології у контексті сучасної педагогічної парадигми* можна визначити як комплексну форму організації навчання, що поєднує мисленнєве проєктування й практичну реалізацію, інтегрує міждисциплінарний зміст, базується на високій мотивації та пізнавальному інтересі здобувачів, змінює роль викладача й забезпечує умови для розвитку креативності та самостійності майбутніх фахівців. Саме в такому розумінні вони стають ключовим інструментом переорієнтації освіти з передачі знань на формування здатності діяти, творити й відповідально приймати рішення.

З огляду на те, що проєктні технології інтегрують дослідницьку, творчу та практичну діяльність, спрямовану на самостійне розв'язання навчальних завдань, цілком закономірним є питання про їх вплив на формування ключових складових професійної компетентності. Охарактеризована сутність проєктного підходу безпосередньо пов'язана з розвитком креативного мислення, зростанням рівня самостійності, удосконаленням організаційних і комунікативних умінь здобувачів. Тому наступним кроком є аналіз механізмів, через які проєктне навчання сприяє становленню цих якостей та забезпечує освітній результат, значущий для фахової підготовки.

Проєктне навчання забезпечує умови, у яких здобувачі не тільки відтворюють знання, а активно застосовують їх у діяльності, що потребує пошуку нових рішень та самостійної організації роботи. Така форма діяльності створює природне середовище для розвитку креативності: студенти мають можливість пропонувати власні ідеї, експериментувати з різними підходами, аргументувати вибір методів та співставляти результати з поставленою метою. У поєднанні

з аналізом реальних або змодельованих ситуацій це сприяє переходу від репродуктивного мислення до творчого конструювання освітнього продукту.

Результати досліджень, проведених в українському контексті, підтверджують цей вплив. У дослідженні Yu.Sylenko експериментально доведено, що проєктні форми самостійної діяльності сприяють зростанню рівня саморегуляції майбутніх учителів, підвищують усвідомлення власних освітніх стратегій і зміцнюють мотивацію до розвивального навчання [23, с. 68–76]. Водночас праця І. Брюховецької, Г. Захарової та ін. демонструє, що проєктний формат роботи підсилює здатність до творчого застосування технологій у цифровому середовищі та сприяє формуванню професійних умінь, пов'язаних із плануванням, комунікацією й відповідальністю за кінцевий результат [1, с. 332–350].

Відтак, ключовим чинником впливу проєктного підходу є необхідність самостійного планування діяльності: здобувач визначає етапи роботи, добирає інформаційні джерела, розподіляє завдання, здійснює рефлексію щодо власного внеску в результат. Саме ці процеси формують навички самоконтролю, вміння ухвалювати рішення в умовах невизначеності та гнучко реагувати на зміни під час виконання завдання.

Крім того, груповий характер значної частини проєктів забезпечує розвиток комунікативної та соціальної компетентності: учасники навчаються координувати дії, будувати конструктивний діалог, приймати колективні рішення. Це створює базу для формування не лише когнітивних і креативних умінь, а й професійно важливих якостей – відповідальності, толерантності, здатності до співпраці.

Таким чином, проєктні технології відіграють системну роль у розвитку креативності, самостійності, інформаційної культури, комунікативних та організаційних умінь – тих характеристик, які безпосередньо визначають рівень сформованості професійної компетентності майбутнього фахівця.

Розглянемо логіку впливу проєктного навчання на розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти (табл. 1).

Подані результати у табл. 1 узагальнюють ключові механізми, через які проєктне навчання впливає на розвиток креативності, самостійності та профе-

Таблиця 1

Логіка впливу проєктного навчання на розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти

Логічний компонент впливу	Сутність механізму	Результат для здобувача
1. Структура проєкту	Відкриті, проблемні, творчі завдання, що допускають кілька шляхів розв'язання	Активізація креативного мислення, генерація ідей, розвиток уяви
2. Дослідницькі та пошукові дії	Самостійний добір інформації, аналіз джерел, формулювання рішень	Зростання самостійності, інформаційної та дослідницької культури
3. Планування та організація діяльності	Визначення етапів роботи, планування часу, постановка проміжних цілей	Розвиток відповідальності, уміння ухвалювати рішення, самоорганізація
4. Командна взаємодія	Спільне обговорення, розподіл ролей, координація дій	Розвиток комунікативних навичок, здатності до співпраці, толерантності
5. Презентація та рефлексія	Публічний захист проєкту, самооцінювання, аналіз отриманого результату	Розвиток рефлексивності, уміння аргументувати, критично оцінювати власну діяльність

сійної компетентності майбутніх фахівців. Послідовне поєднання дослідницьких, організаційних, творчих і комунікативних дій формує цілісне освітнє середовище, у якому студент виступає активним суб'єктом навчання та набуває реального досвіду розв'язання професійних завдань.

Однак ефективність проєктних технологій не є автоматичною: вона залежить від низки педагогічних, організаційних і методичних чинників, що визначають якість проєктної діяльності та рівень залучення здобувачів. Тому доцільно окреслити умови, за яких проєктне навчання дає найбільш відчутний результат у професійній підготовці (табл. 2).

Ефективність проєктного навчання визначається взаємодією педагогічних, методичних, мотиваційних, організаційних, технічних та психологічних чинників. Кожен із них формує окрему складову освітнього середовища, у якому проєкт стає не лише способом опрацювання навчального матеріалу, а й інструментом розвитку ключових компетентностей. Лише за умови узгодженості цих чинників проєктні технології забезпечують високий рівень залучення здобувачів, сприяють творчому пошуку, формують навички самостійної діяльності та підвищують результативність процесу фахової підготовки.

Проєктні технології відкривають широкі можливості для формування креативності, самостійності та професійної компетентності майбутніх фахівців. Їхній потенціал полягає у здатності поєднати теоретичну підготовку з практичними завданнями, створити умови для творчого пошуку, забезпечити дослідницьку активність та сприяти розвитку навичок співпраці.

Оптимальне застосування проєктного навчання у закладах вищої освіти можливе за дотримання

низки *педагогічних умов*. Насамперед важливою є професійна й методична готовність викладача, який має виступати фасилітатором, координатором і консультантом, організовувати пошукову діяльність та підтримувати рефлексію здобувачів. Ефективність підходу залежить також від чіткого структурування проєктів: визначення етапів, завдань, критеріїв оцінювання та очікуваних результатів. Внутрішня мотивація студентів посилюється тоді, коли тематика проєктів є значущою, дозволяє виявляти індивідуальні інтереси та передбачає можливість прийняття власних рішень.

Важливим чинником є створення сприятливого освітнього середовища, у якому забезпечені можливості для індивідуальної та групової роботи, організований доступ до необхідних інформаційних ресурсів і цифрових інструментів. Підтримувальна психологічна атмосфера – відкрита комунікація, доброзичливе ставлення та прийняття помилки як частини освітнього процесу – сприяє підвищенню сміливості в ухваленні рішень та розвитку креативності. Не менш значущою умовою є інтеграція проєктів у зміст освітніх програм, що забезпечує їх відповідність професійним стандартам і реальним потребам майбутньої діяльності.

Таким чином, проєктні технології є ефективним засобом модернізації професійної підготовки за умови узгодженості педагогічних, організаційних і психологічних чинників. Їх упровадження дозволяє підсилити практичну спрямованість освітнього процесу, сформувати в здобувачів здатність до творчого вирішення проблем, самостійного прийняття рішень і конструктивної взаємодії в команді – компетентності, що визначають готовність майбутнього фахівця до успішної професійної діяльності в умовах сучасних викликів.

Таблиця 2

Чинники ефективності впровадження проєктних технологій у процесі фахової підготовки

Група чинників	Сутність	Конкретизація	Наукове обґрунтування
Педагогічні чинники	Позиція викладача як фасилітатора, наставника, координатора	Чітке пояснення мети, підтримка пошуку, стимулювання рефлексії	О. Ільїна (2021) описує ролі педагога: проєктувальник, фасилітатор, координатор [7]
Методичні чинники	Якість структурування проєкту, визначення завдань і критеріїв оцінювання	Поетапність роботи, зрозумілі інструкції, критерії успішності, міждисциплінарність	Л.Ковальчук (2002) виокремлює етапи: мотивація – пошук – дослідження – використання – оцінювання [10]
Мотиваційні чинники	Внутрішня зацікавленість здобувачів, можливість самовираження	Чітке бачення практичного результату, свобода вибору теми або способу реалізації	В.Дроздова, О.Рогульська, К.Рудніцька (2021) наголошують на ролі пізнавального інтересу [6]
Організаційні чинники	Наявність умов для командної та індивідуальної роботи	Розподіл ролей, часові рамки, доступ до джерел і ресурсів, зворотний зв'язок	О.Войтович, І.Войтович, В.Білецький (2022) описують роль стилю педагогічного проєктування [3]
Матеріально-технічні чинники	Наявність необхідних ресурсів, цифрових інструментів та платформи підтримки	Технічне забезпечення, медіасередовище, цифрові інструменти для вироблення продукту	І.Брюховецька, Г.Захарова, Ю.Силенько (2025) акцентують на умовах цифрової трансформації [1]
Психологічні чинники	Атмосфера підтримки, довіри, взаємоповаги	Толерантне середовище, можливість висловити позицію, прийняття помилки як частини навчання	Дослідження дизайнерських груп (Т.Штайнер, А.Лісогор та ін., 2025) підкреслює роль безпечного середовища [14]

Висновки. Здійснений теоретичний аналіз дозволив обґрунтувати проєктні технології як комплексний педагогічний інструмент, що поєднує мисленнєве моделювання, практичну діяльність і міждисциплінарну інтеграцію та цим забезпечує формування креативності й самостійності майбутніх фахівців. У статті уточнено сутність проєктного навчання в руслі компетентнісної, діяльнісної й особистісно орієнтованої парадигм, окреслено механізми його впливу на формування ключових компонентів професійної компетентності (креативне мислення, саморегуляція, комунікація, відповідальність), а також узагальнено групи

чинників, від яких залежить результативність упровадження цього підходу у вищій школі. Показано, що за умов методичної готовності викладача, продуманої структури проєктів, достатнього ресурсного забезпечення та підтримувальної психологічної атмосфери проєктне навчання здатне стати одним із провідних засобів модернізації професійної підготовки.

Перспективними видаються емпіричні дослідження, спрямовані на вимірювання динаміки креативності та самостійності здобувачів у різних галузях підготовки за умов систематичного застосування проєктних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Брюховецька І., Захарова Г., Силенко Ю. Роль педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців в умовах цифрової трансформації освіти. *Проблеми освіти*. Вип. 2(103). 2025. Інститут модернізації змісту освіти. Київ. С. 332–350. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-103.2025.21>
2. Вовк Н., Вікторенко І., Федь І. Реалізація проєктної технології навчання в системі позашкільної освіти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. Вип. 16. С. 109–121.
3. Войтович О., Войтович І., Білецький В. Підготовка майбутніх учителів до використання проєктної технології в освітньому процесі. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2022. No 14(46). С. 18–23.
4. Гапон-Байда Л. В. Формування проєктної компетентності у майбутніх фахівців творчих спеціальностей в умовах сталого розвитку : дис. ... д-ра філософії : 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями); КНУТД. Київ, 2024. 319 с. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/27572> (дата звернення: 15.11.2025 року).
5. Григоренко Т., Семенов О. Від контенту до компетентностей: як проєктна діяльність змінює парадигму навчання у закладі вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. 2025. № 2. С. 5–12. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-2-5-12>
6. Дроздова В.В., Рогульська О., Рудніцька К. Особливості використання проєктних технологій у процесі дистанційного. *Науковий вісник Ужгородського університету : збірник наукових праць; серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2021. Вип. 1 (48). С. 127–132. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37399> (дата звернення: 15.11.2025).
7. Ільїна О. Використання технологій проєктного навчання в Новій українській школі. *Acta Paedagogica Volyniensis*. 2021. No 3. С. 63–68.
8. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1415/> (дата звернення: 15.11.2025).
9. Коберник О.М., Ящук С.М. Проєктна технологія в системі інноваційної діяльності вчителя. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2006. Вип. 15. С. 84–93.
10. Ковальчук Л. О. Міжпредметні зв'язки у вивченні хіміко-технологічних дисциплін в економічному бізнес-коледжі: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2002. 20 с.
11. Романова Г. М. Підготовка викладачів вищих економічних навчальних закладів до проєктування навчальних технологій як наукова та практична проблема. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2012. No 27 (41). С. 464–473.
12. Самойленко О.А., Міршук О.Є., Силенко Ю.В. Професійно-педагогічна підготовка фахівця у контексті сучасних реалій відкритого освітньо-наукового простору ЗВО. *Молодь і ринок*, № 5 (213). 2023. С. 83–89. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282838>
13. Толочко С.В. Інноваційні технології формування компетентності здобувачів освіти: від гейміфікації до проєктної діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2023. Вип. 4 (10). С. 710–725. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4\(10\)-710-725](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4(10)-710-725)
14. Штайнер Т., Лісогор А., Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*, вип. 1/233, 2025. С. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714>
15. Almulla M.A. The Effectiveness of the Project-Based Learning (PBL) Approach as a Way to Engage Students in Learning. *SAGE Open*. 2020. № 10(3). DOI: <https://doi.org/10.1177/2158244020938702>
16. Chen S.Y., Lai C.F., Lai Y.H., Su Y.S. Effect of project-based learning on development of students' creative thinking. *International Journal of Electrical Engineering and Education*. 2022. № 59(3). p.p. 232–250. DOI: <https://doi.org/10.1177/0020720919846808>
17. Guo P., Saab N., Post L.S., Admiraal W. A review of project-based learning in higher education: Student outcomes and measures. *International Journal of Educational Research*, 102. 2020. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2020.101586>
18. Huang W., Li X., Shang J. Gamified Project-Based Learning: A Systematic Review of the Research Landscape. *Sustainability (Switzerland)*. 2023. № 15(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su15020940>
19. Hussein B. Addressing collaboration challenges in project-based learning: The student's perspective. *Education Sciences*. 2021. № 11(8). DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci11080434>
20. Lim S.W., Jawaw R., Jaidin J.H., Roslan R. Learning history through project-based learning. *Journal of Education and Learning*. 2023. № 17(1). P.p. 67–75. DOI: <https://doi.org/10.11591/edulearn.v17i1.20398>
21. Maksymchuk B., Nerubasska A., Palshkov K. A systemic philosophical analysis of the contemporary society and the human: New potential. *Postmodern Openings*. 2020. № 11(4). С. 275–292. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/11.4/235>
22. Maros M., Korenkova M., Fila M., Levicky M., Schoberova M. Project-based learning and its effectiveness: evidence from Slovakia. *Interactive Learning Environments*. 2023. № 31(7). P.p. 4147–4155. DOI: <https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1954036>

23. Sylenko Yu. Individualization of independent work in the professional training of future teachers: An experimental study. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 10(1), 2024. P.p. 68–76. DOI: <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2024.68>

24. Ummah S.K., Inam A., Azmi R.D. Creating manipulatives: Improving students' creativity through project-based learning. *Journal on Mathematics Education*. 2019. № 10(1). P.p. 93–102. DOI: <https://doi.org/10.22342/jme.10.1.5093.93-102>

25. Zhang L., Ma Y. A study of the impact of project-based learning on student learning effects: a meta-analysis study. *Frontiers in Psychology. Frontiers Media SA*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1202728>

Дата першого надходження рукопису до видання: 18.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025